

Sütő Zsanett

A renminbi mint világdeviza

2016. október elsejétől a világ vezetői devizáit tömörítő SDR-kosár részévé válik a kínai renminbi (jüan, CNY), ami egyben elismerése Kína növekvő világgazdasági szerepének valamint jelzi a kínai deviza nemzetközi szerepét is mind a kereskedelmi elszámolásokban, mind egyéb piacokon. Hol áll most a renminbi a világban és hol tart a deviza magyarországi használata és elérhetősége?

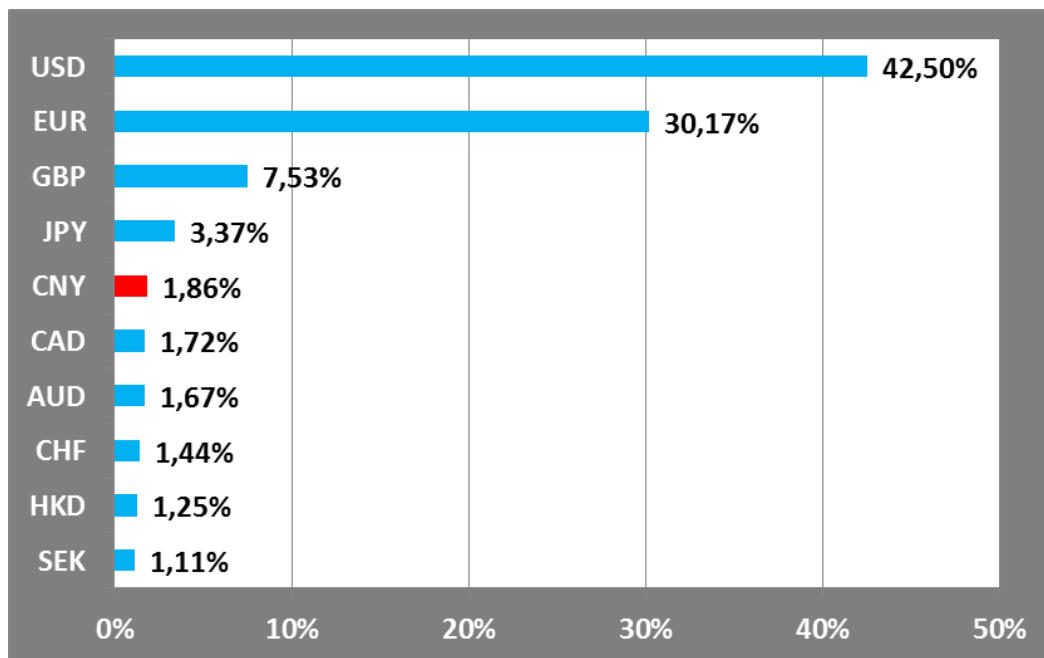
A kínai deviza nemzetközivé válása az utóbbi időben egyre szélesebb körben elemzett téma. A kínai deviza nemzetközivé majd 2020-ra konvertibilissé tétele a kínai gazdaságpolitika egyik kiemelt célja. Ezen az úton mérföldkövet jelent az IMF által használt devizakosárhoz történő csatlakozás, aminek értelmében 2016. október 1-től a renminbi 10,92%-os súllyal kerül számításba vételre az elszámolási devizaként használt SDR árfolyamának a meghatározásában.

Egy deviza nemzetközivé válásának több lépcsőfoka van, első lépcsőfokként a nemzetközi kereskedelmi tranzakciókban és a pénzügyi piaci elszámolásokban történő használat említhető. További lépcsőfokot jelent az, amikor már befektetési eszközként majd pedig finanszírozó devizaként tekintenek külföldi szereplők az adott devizára. Ez az elemzés a kínai devizának a kereskedelmi elszámolásokban és a devizapiacra történő szerepére fókuszál a legfrissebb statisztikák alapján.

A kínai fizetőeszköz szerepe a nemzetközi kereskedelmi és egyéb elszámolásokban

A nemzetközi fizetési forgalmat bonyolító SWIFT által közölt [adat](#) szerint a kínai deviza a nemzetközi fizetésekből az 5. leggyakrabban használt deviza. A szervezet által közölt legfrissebb [információk](#) szerint **a renminbi európai elterjedése is egyre inkább érzékelhető: Svájcnak Kínával és Hongkonggal folytatott fizetési forgalmában a kínai fizetőeszköz 4%-os súlyt képvisel, Németország esetén ez az arány 10,9%, míg Franciaország esetében 49,3%** a 2016. augusztusi adatok alapján.

1. ábra: Egyes devizák részesedése a nemzetközi fizetési forgalomban (2016. augusztus)

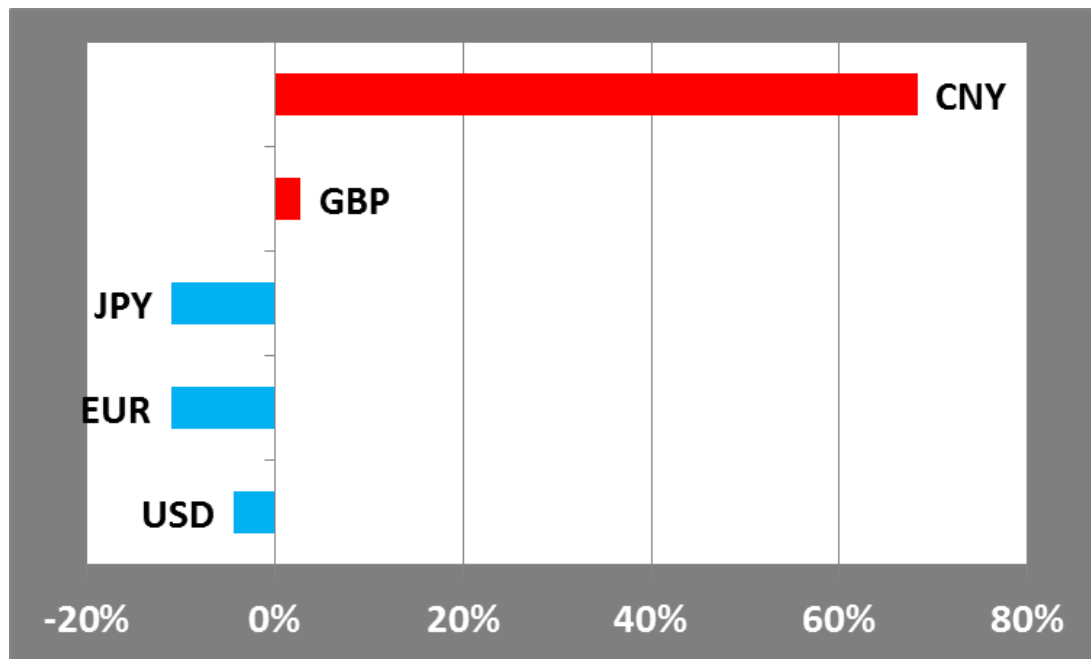

Forrás: SWIFT, RMB Tracker 2016. szeptember

A kínai jüan renminbi szerepe a devizapiacon

A kínai deviza nemzetköziesedésének egy másik fokmérője a tőzsdén-kívüli (OTC) devizapiaci forgalomban történő növekvő használata. A BIS által háromévente közölt, legutóbb 2016. szeptemberében megjelent átfogó devizapiaci [adatok](#) alapján **az SDR-devizák közül az elmúlt 3 évben** csak két deviza forgalma növekedett, és két-számjegyű, **68%-os forgalomnövekedést a kínai renminbi tudott felmutatni.** (ld. 2. sz. ábra).

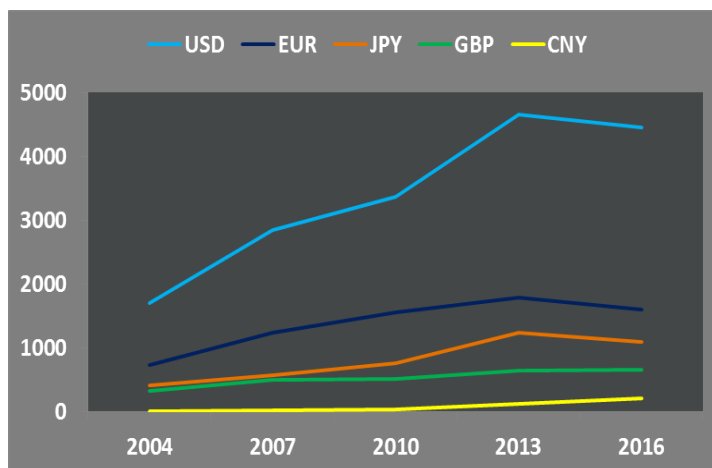
2. ábra: Az SDR devizák OTC piaci forgalmának változása 2013-2016 között

Forrás: BIS, 2016 Triennial Central Bank Survey

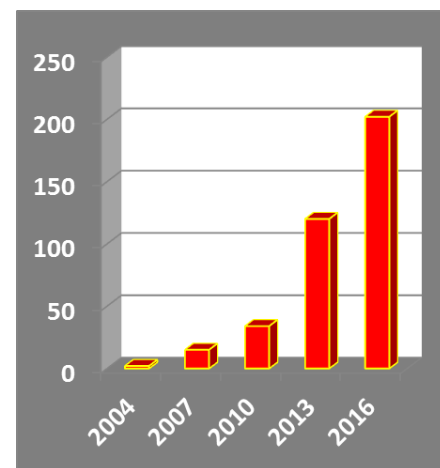
A SDR-devizák teljes OTC devizapiaci forgalmát tekintve a kínai jüan renminbi egyelőre az ötödik helyen áll. (ld. 3.sz. ábra), ugyanakkor az elmúlt évtizedben látványos mértékű növekedés látható a kínai deviza forgalmában (ld. 4.sz. ábra).

3. ábra: Az SDR-devizák napi átlagos devizapiaci forgalma (milliárd USD, 2004-2016)

Forrás: BIS, 2016 2016 Triennial Central Bank Survey

4. ábra: CNY napi átlagos devizapiaci forgalma (milliárd USD, 2004-2016)

Forrás: BIS, 2016 2016 Triennial Central Bank Survey

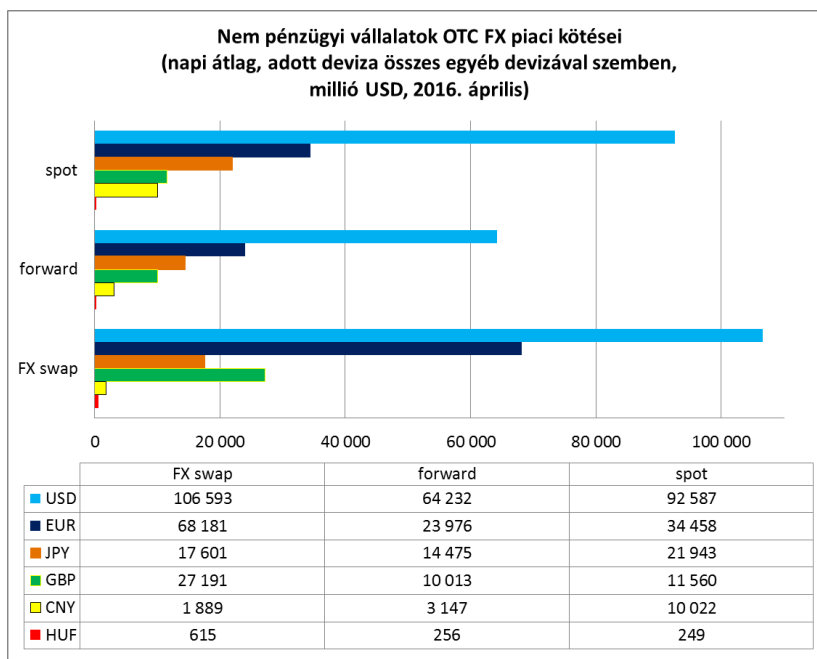
Az elkövetkező években érdemes lehet majd figyelemmel kísérni, hogy a jelenlegi adatok alapján napi átlagban 202 milliárd dolláros OTC renminbi devizapiaci forga-

lom, hogyan változik például a svájci frank (napi átlag 243 milliárd dolláros), a kanadai dollár (napi átlag 261 milliárd dollár), az ausztrál dollár (napi átlag 353 milliárd dollár) vagy éppen az angol font forgalmához (napi átlag 650 milliárd dollár) képest. (Viszonyításképpen a forint napi átlagos OTC devizapiaci forgalma 15 milliárd dollár volt a BIS 2016 áprilisi adatai alapján).

A nem-pénzügyi vállalatok kínai devizában bonyolított ügyletei a tőzsdén kívüli piacon

A kínai deviza nemzetköziesedésének egyik lépcsőfokát jelenti a nem-pénzügyi vállalatok renminbi használata. Fentebb már esett szó a nemzetközi kereskedelmi elszámolásokról, itt a devizapiaci fejleményeket vizsgáljuk. **A BIS legfrissebb adatai alapján megállapítható, hogy a spot devizapiacra (ahol az üzletkötés napját követő 2. banki munkanapra szóló devizaváltásra szóló üzletkötés történik) a nem-pénzügyi vállalatok hasonló nagyságrendben, napi átlag 10 milliárd dollár értékben, kötnek renminbire és angol fontra szóló ügyleteket.** (Ebben szerepe lehet annak, hogy Európában a nemzetközi fizetésekhez kapcsolódó renminbi-forgalom 67 százaléka az Egyesült Királyságban bonyolódik). Viszonyításképpen: a bankközi piacon nem-pénzügyi vállalatok forintra szóló spot devizapiaci kötéseinek napi átlagos forgalma 250 millió dollár.

5. ábra: Nem-pénzügyi vállalatok devizapiaci kötésesei

Forrás: BIS, 2016 2016 Triennial Central Bank Survey

Az árfolyamkockázat kezeléséhez kapcsolódóan érdemes a forward és FX swap piaci kötések forgalmát megvizsgálni. Ezen a területen a többi SDR-devizához képest még nagyságrendbeli elmaradás látható, ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a kínai FX-derivatívok piaca még egy fejlődésben lévő piac. Viszonyításképpen érdemes megjegyezni, hogy a **nem-pénzügyi vállalatok kínai devizát érintő határidős kötéseinek napi átlag 3 milliárd dolláros forgalma bár elmarad például az angol font esetében látható 10 milliárdos, vagy az euró közel 24 milliárdos napi átlagos forgalomtól, de meghaladja például a forint esetében látható 256 millió dolláros napi átlagos forgalmat. Az FX swappiaci kötések tekintetében a nem-pénzügyi vállalatok kínai devizára szóló kötéseinek napi átlagos forgalma háromszorosa a forintra szóló nem-pénzügyi vállalati FX-swappiaci kötéseknek.** Természetesen az egyes devizapiaci szegmensekben tapasztalható forgalmi adatokat több tényező is magyarázhatja (konvertibilitás, adott gazdaság világgazdaságban betöltött szerepe, gazdasági nyitottság mértéke, piaci infrastruktúrák, szabályozási kérdések), melyek tárgyalása szétfeszítené jelen elemzés kereteit.

A kínai deviza Magyarországon

A kínai deviza nemzetköziesedéséhez kapcsolódó jegybanki tevékenységek (ld. swap megállapodás, Jegybanki Renminbi Program, Budapest Renminbi Kezdeményezés etc.) és a kínai devizában történt év eleji kötvénykibocsátás mellett érdemes a magánszektor által tett lépésekre is rávilágítani. Mind a nemzetközi fizetésekhez, mind a devizapiaci tevékenységekhez kapcsolódik az alapvető banki szolgáltatások elérhetősége. **A rendelkezésre álló információk szerint jelenleg több magyarországi banknál is elérhető vállalati ügyfelek számára a kínai devizában történő számlavezetés.** A betét és hitelügyletek egyelőre kevésbé elterjedtek.

1. táblázat: Néhány banki szolgáltatás elérhetősége renminbiben Magyarországon

	lakossági ügyfélkör (bankok száma)	vállalati ügyfélkör (bankok száma)
RMB számlavezetés	1-3	8
RMB betét	1-3	1-3
RMB hitel	0	1-3

Forrás: MNB

A kínai devizához kapcsolódó egyes devizapiaci ügylettípusok is elérhetők néhány piaci szereplőnél. Bár a forgalom egyelőre elmarad az amerikai dollár vagy euró esetén tapasztalt forgalmaktól (ld. 2.sz. táblázat, CNY az egyéb kategóriában található).

**2.táblázat: A forint magyarországi devizapiaci forgalma egyéb devizákkal szemben
(napi átlag, millió USD, 2016. április)**

EUR	USD	egyéb devizák	CHF	GBP	JPY	SEK
885	724	51	27	15	14	5

Forrás: BIS, 2016 Triennial Central Bank Survey

Összefoglalva megállapítható, hogy a kínai deviza növekvő szerepe Magyarországon is a renminbire vonatkozó szolgáltatások megjelenését vonta maga után. Előretekintve, a globális fejleményekkel összhangban Magyarországon is nyílhat tér további fejlődésre a renminbi használata terén.

„Szerkesztett formában megjelent a Privátbankár.hu oldalon 2016. november 4-én.”